

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Oslo, 26. november 2012
Vår ref.: EF
Må alltid oppgis.

Deres ref: 12/2542

**HØRINGSUTTALELSE FRA JUSS-BUSS TIL FORSLAG OM FORTSATT ALLMENNGJØRING
AV TARIFFAVTALE FOR RENHOLDSBEDRIFTER**

Vi viser til høringsbrev av 11. oktober 2012. Vedlagt følger høringsuttalelse fra Juss-Buss.

Dersom dere har spørsmål til høringen kan dere henvende dere til vår e-postadresse sag@jussbuss.no, eller til kontaktperson Erling Fasting på tlf. 22 84 29 29. Vedkommende kan nås mandag til fredag kl. 10-15, unntatt onsdag.

Med vennlig hilsen,
for Juss-Buss

Sosial-, trygde- og arbeidsrettsgruppa:

Christine Palm

Erling Fasting

Ingrid Mellum Gundersen

Ole Magnus Drægni

Ane Celine C. Backer

Christian Hagen Tønsberg

Ina

Therese

Sørfonden

Høringsuttalelse fra Juss-Buss vedrørende forslag om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter

Innledning

Juss-Buss er et studentdrevet rettshjelpstiltak som yter rettshjelp til utsatte grupper. Vi har valgt arbeidsrett som et prioritert felt, da vi ser at det er et stort udekket behov for rettshjelp på dette området.

Vi behandler i utgangspunktet bare saker for uorganiserte arbeidstakere. Sosial-, trygde- og arbeidsrettsgruppa hadde 602 saker om arbeidsrett i 2011, av disse var 233 bistand til utenlandske arbeidstakere. Første halvåret i 2012 hadde vi 322 henvendelser om arbeidsrett.

Juss-Buss jobber for å endre regelverk og praksis for å bedre situasjonen for arbeidstakere. På grunn av stor pågang fra utenlandske arbeidstakere har vi engasjert oss i arbeidet mot sosial dumping.

Konklusjon

Juss-Buss stiller seg bak forslaget om at allmenngjøringen av tariffavtale for renholdsbedrifter i Norge videreføres.

Juss-Buss stiller seg bak LOs forslag om endringer i den gjeldende Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter § 2 annet ledd og § 6. Dette vil gi et forbedret vern for arbeidstakere i renholdsbedrifter.

Vår erfaring og dokumentasjonen i LOs begjæring tilsier at kravet i allmenngjøringsloven § 5 annet ledd, om at ”utenlandske arbeidstakere utfører eller kan komme til å utføre arbeid på vilkår som samlet sett er dårligere enn det som gjelder etter landsomfattende tariffavtaler” per dags dato er oppfylt for renholdsbedrifter i Norge.

Vedrørende LOs forslag til endring av forskriftens § 2 annet ledd og § 6

Oppheving av forskriften § 2 annet ledd

Juss-Buss mener at så få unntak fra allmenngjøringen av minstelønn som mulig vil være fordelaktig for arbeidstakere i renholdsbransjen. Unntak som kan utnyttes av arbeidsgivere for å gi sine ansatte lavere lønn, bør unngås.

At arbeidstakere skal få et krav på en akseptabel timelønn er en grunnleggende forutsetning for allmenngjøringen. Forskriften bygger på erfaring som viser at arbeidstakere i renholdsbedrifter er utsatt for å bli underbetalte. Vår erfaring fra saker med ansatte i renholdsbedrifter bekrefter at

dette skjer i praksis. Å oppheve § 2 annet ledd vil gi en større klarhet rundt hvilke timesatser som skal gjelde for arbeidstakere.

Vi mener at hensynet til klarhet rundt timesatser veier tyngre enn bakgrunnen for unntaket, som er ”at det på dette området drives de samme og tilsvarende typer tjenester innenfor mange tariffområder”.

Juss-Buss stiller seg dermed bak LOs begjæring om oppheving av forskriftens § 2 annet ledd.

Endring av forskriften § 6

Å bidra med tøy tilpasset arbeidet er et ansvar som burde falle på arbeidsgiver heller enn arbeidstaker. Utgifter til arbeidssko pådras i arbeidsgivers interesse, og det er da rimelig at arbeidsgiver også bærer disse kostnadene.

Juss-Buss stiller seg bak å utvide arbeidsgivers plikt til å bidra med arbeidstøy etter § 6 til å også omfatte sko.

Behovet for fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter i Norge

Juss-Buss mottar fortsatt henvendelser fra arbeidstakere i renholdsbedrifter. Dette er ofte saker innenfor området som forskriften søker å regulere, som at lønn eller feriepenger ikke har blitt betalt av arbeidsgiver i henhold til forskriftens § 3.

Majoriteten av våre klienter innen renholdsbransjen har avtalt lønn i henhold til allmenngjort tariff. Dessverre ser vi jevnlig eksempler på at dette ikke er tilfelle. Relativt ofte er sakene tilfeller der det rent formelt er avtalt lønn i henhold til tariff, men at arbeidstaker konsekvent får betalt for færre timer enn det faktisk blir arbeidet. I disse tilfellene betales det derfor i realiteten mindre per time enn det som følger av forskriften.

Utenlandske arbeidstakere blir altså fortsatt underbetalt, og forholdene i renholdsbransjen har derfor ikke forbedret seg så mye at det ikke lenger er behov for allmenngjøring av tariffavtale. I tillegg trådte forskriften i kraft for bare litt over et år siden. Det er lite sannsynlig at forholdene har bedret seg vesentlig på så kort tid. Vilkåret for allmenngjøring i allmenngjøringsloven § 5 annet ledd er dermed fortsatt oppfylt.

Virkingen

En allmenngjort tariffavtale sikrer at uorganiserte arbeidstakere får et akseptabelt lønnsnivå. Dette er spesielt viktig for utenlandske arbeidstakere, som da får et konkret grunnlag å vise til i en forhandlingsprosess der de ellers er den svake part.

Det er i tillegg en stor fordel for våre klienter å ha en allmenngjort tariffavtale å forholde seg til hvis de ikke får utbetalt riktig lønn senere i ansettelsesforholdet.

For det andre gir dette arbeidstaker noe å forholde seg til i de tilfellene der det mangler en arbeidsavtale, eller der det er mangler ved denne. Uten en allmenngjort tariffavtale vil det bli avtalen som regulerer forholdet mellom partene og som er gjenstand for tolkning. Prosessrisikoen i tilfeller der det ikke er en allmenngjort tariffavtale å vise til kan da bli for stor til at en arbeidstaker starter en rettsprosess mot en useriøs arbeidsgiver. Klare regler vil i disse tilfellene kunne være avgjørende for at arbeidstakere får oppfylt sine rettigheter.

Juss-Buss er derfor positive til å videreføre allmenngjøringen av tariffavtale for renholdsbedrifter i Norge.